

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ו ניסן תשע"ט | דף היומי בבלי: בכורות יד.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ח' בהגה "ודוקא בדאיכא בעה"ב אחד" עד סימן שע"א סעיף ב'.
מוסר: חפץ חיים כלל ג' אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

מדהים: היהודי שניצח את ה-איי-אל-אס | "דפיקת הרבי על השולחן נתנה לי דפיקה בלב" | כיצד הגיב המשגיח כאשר תלמידו הזכיר לו לספור ספירת העומר | "מעולם לא חתמתי על המכתב הזה", אמר מרן הגראי"ל זצ"ל | 1625

על דא ועל הא

**רב אברהם דויד! נפל לי בראש לחן נפלא - לאילו
מילים לחבר אותו, ל"רפאנו השם ונרפא", "רחם
נא", או ל"ראה נא בענינו"? ורבי אברהם דוד בשלו:
ל"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"!! - - -**

רשמים מפעיימים מדקות עילאיות במחיצת דמות שלא מעלמא הדין | ש. יעקובוביץ, ארה"ב

מכיון שמדובר בבית חולים אוניברסיטאי, תמיד נגררים אחריו
בביקורי-הרופא שלו חברות סטודנטים סקרנים ומעריצים. פעם
אחת, בעיצומו של ביקור, הוא מבקש פתאום מכל הסטודנטים
לעזוב את החדר.

והיה זה בחדרו של הרב הגאון רבי אברהם דוד וייס שליט"א,
חולה בניוון שרירים. רעייתו, הרבנית שתח' נרתעת. קרה משהו?
מדוע הוא מסלק את כל הנוכחים?
אבל לה הוא מאפשר להישאר בחדר.

הפרופ' גורר כסא ומתיישב לצדו של החולה, נוטל את ידו
ומתחיל ללטף בחיבה.
מה קורה כאן?!

"אייבֿריֿהם!" הוא פונה אל החולה באנגלית. "אני רוצה
להפנות אליך שאלה מיוחדת. אבל אתה חייב להשיב לי עליה.
אייבֿריֿהם - אתה מוכרח לענות לי עליה את התשובה האמיתית
לאמיתה!"

במהלך המחלה איבד החולה את כח הדיבור, השרירים לא
נשמעים. אבל חסד עשה עמו הבורא שלמרות הכל ביכולתו

את הנשמה בלא גוף ששמה בישראל: 'הרב הגאון רבי אברהם
דוד וייס שליט"א' ממונסי, פגשתי בכנסיה העולמית של ארגון
'דרשו' - שהתקיימה בחורף האחרון בקונטיקט, ארה"ב. מזה 14
שנה שהוא חולה בניוון שרירים, אך זה לא מונע ממנו לעמול
בתורה ולהיבחן. זה גם לא מונע ממנו לחייך ולהקרין שמחה
וחיזוק על כל סביבותיו. השורות דלהלן הן רשמים חיוורים
ומעטים מאותן דקות בלתי נשכחות במחיצת דמותו המופלאה.

כאשר נבחר בית החולים האוניברסיטאי הפרסביטריאני,
ממרכז הרפואי הטוב ביותר בניו-יורק, אף אחד לא הרים גבה.
אף אחד גם לא הרים גבה כאשר הוכר פרופ' ד. כאחד המומחים
הטובים ביותר של המרכז הרפואי - ובכלל. במילה אחת: הטופ
של הטופ שיש למערכת הרפואה האמריקנית להציע ולהתגאות.
הוא יהודי, אך לא הייתה לכך משמעות בחייו. אשתו כבר איננה
יהודייה, ר"ל. את שם המשפחה - בעל הצליל היהודי הונגרי כל
כך! - מעולם לא החליף. הוא די צעיר וכבר יושב ברומו של עולם.

לבקר אצל ידידים וכדומה. בקיץ הארוך הוא אף שוהה כמה שבועות בקאנטרי. למרות זאת, יש הבדל בין יציאה שמתבצעת ביזמתו, בהתאם למצב המשתנה, ולבין יציאה שמאולצת למקום ותאריך מסוים. בכנסיה העולמית הקודמת של 'דרשו' הוא לא הצליח להשתתף, אבל הפעם כולם כל-כך שמחו לראות אותו!

במשך כל השבת הוא זרח. אבל הפלא שגם ביום ראשון בבוקר הוא המשיך לזרוח ללא סממנים של מותשות. והיה ממה להיות מותש: רצף השיעורים, אירועים, חיזוקים והדרשות הזרימו בכולם כמויות של אנרגיה רוחנית, אבל הגוף עָפָעס מצא את עצמו קצת עייף... ואילו רבי אברהם דוד הרי כבר התחיל את השבת כנשמה ללא גוף.

מאוד לא רציתי להוסיף עוד מטלה לסדר יומו הגדוש בלאו הכי. ובכל זאת, ניסיתי לגשת להפריע, ולזכות לרשום מפיו - וליתר דיוק מעיניו - כמה מילות חיזוק.

המטפל ניצב צמוד אלי. בניו שעכשו סיימו להתפלל שחרית במנין יחד איתו כשתלי זיתים סביב לכיסא-גלגליו. אותו כיסא שפלא שאיננו קורס מ"בית חולים נייד" שהוא סוחב על גבו.

אני מבקש להתחיל, אבל זה בלתי אפשרי. מה אנחנו עושים כאשר מצטבר רוק בפה? בולעים! אבל מי אמר שזה כל-כך פשוט? אצל רבי אברהם דוד, המלומד ביסורים, גם עבור פעולה בסיסית שכזו זקוקים למכשור. לשם כך מפעילים את משאבת ה'סקשן' אשר שואבת את הנוזלים מדרכי הנשימה. אוי! כמה אנו לא יודעים להודות על כל מה שנראה לנו "מובן מאליו".

בינתיים אני מקשיב לסיפור מרעיד. אחד מסיפורי הרופאים שלו שיכול למלא אלבום. רופא דגול שמאוד התרשם מאישיותו שאל תמיד: "אייבֶרְיָהִם! מה אני יכול לעשות בשבילך?" "אייבֶרְיָהִם' ידע שהוא יהודי וענה: "תניח תפילין".

- "זה לא".

ובהזדמנות נוספת: "אייבֶרְיָהִם! מה אני יכול לעשות בשבילך?" - "תניח תפילין".

- "אוי, זה לא".

הדבר חזר על עצמו שוב ושוב עד שהרופא נשבר. הניח תפילין ולפתע פרץ מעיניו מעיין דמעות. נקב במנין השנים המדויק בהן לא הניח תפילין ובכה ובכה...

רבי אברהם דוד! במהלך כל השבת עקבתי אחריו כמו מרגל... הגעתי למסקנה שהשמחה שורה עליך לא פחות משאר המשתתפים - והרבה יותר! - אולי נזכה שתגלה לנו את סוד השמחה?

בכתבה זו למעשה הוקדם המאוחר, כאשר הסיפור עם הפרופ' מהמרכז הרפואי הוצב בראש. הפרופ' כזכור שאל את אותה שאלה, אבל כאשר אנחנו הצגנו את השאלה בפני רבי אברהם דוד עדיין לא ידענו שגם הפרופ' עשה זאת...

מסתבר שגם לצרף אותיות, זה לא דבר מובן מאליו. זה קורה

לתקשר באמצעות שְׁקָף עם טבלת אותיות. יש לו אחד כזה עם אותיות אנגליות, לשימוש בשפה האנגלית, ועוד אחד עם אותיות א"ב לשימוש בשפות לשון הקודש ואידיש.

הוא מאזין לבקשתו המוזרה של הפרופ', ומכוון את עיניו. אות מצטרפת לאות והתשובה מגיעה: ב-ב-ק-ש-ה!

"ובכן" - מתחיל הפרופ' להשתפך. "אני האדם הכי מאושר בסביבה - שניתן להעלות על הדעת. התחנתני עם אשה טובה כלילת המעלות, אני מתגורר בארמון בשכונת היקרה - - - במאונט-קיסקו. שני בְּנֵי עורכי-דין ענקיים, אני מרשה לעצמי לצאת לחופשות יקרות, קרוזים [-טיולי שיט] על המים, ומה לא. במקביל אני לא סובל מבעיות מיוחדות. בקיצור, יש לי כל מה שאני רוצה - אני יכול לממש כל חלום...

"אבל", כאן הישיר הפרופ' את עיניו, "כשאני בוחן את עצמי מולך - אייבֶרְיָהִם - אתה מנצח. אתה אדם כזה שמח! מאושר! מלא שמחה! אתה חייב לחשוף בפני את סוד השמחה שלך! אתה לא יכול לדבר, לשוחח, ליהנות, לחוות, אין לך כלום. ובכל זאת אתה מתעורר בבוקר ופניך מאירות! - אני, איך לומר, מקנא בך!" לְטֹר מצטרף לְטֹר והנה התשובה: "When you learn the DAF you will know what that means" - "כאשר תלמד את הדף - תבין את העניין!"...

"טרשת אמיוטרופית צידיית" שלא תדעו מצרות, היא מחלה לא קלה. ידועה יותר כמחלת ניוון שרירים, או בקיצור ALS - 'איי-אל-אֶס'. מחלה ניוונית הפוגעת אל-חזור בעצבי התנועה, ועדיין אין עבודה תרופה יעילה. המחלה פוגעת בעצם בתאי העצב שאחראים להפעלת השרירים בגוף, אבל ברגע שהשרירים לא מופעלים הם הולכים ומתנוונים עד לשיתוק.

אמנם, למרות שהגוף הופך להיות שבר-כלי רח"ל, המוח לא נפגע וגם לא שרירי העיניים. גם חמשת החושים לא נפגעים, כך שהחולה מוצא עצמו עם מחשבות, רצונות, שומע הכל, רואה הכל, אך סגור בכלא מעיק.

האמנם?

רַב אַבְרוֹהַם דוֹנִיד מוֹכִיחַ שגם לאחר ארבע-עשרה שנות מחלה, הבחירה עדיין נשלטת! ובלשונו: ALS בראשי תיבות Always smile... - תחייך תמיד!...

אין משהו שגורם לו לחייך, יותר מאשר תורתנו הקדושה אותה הוא כל כך אוהב. ביממה של רבי אברהם דוד - כך מסתבר - יש יותר מאשר 24 שעות. אחרת קשה להסביר איך ניתן לדחוס מידי יום לימוד עם שבע חברות, וזאת מלבד האזנה לשיעורו של הגאון החסיד רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א, ושאר שיעורים ועניינים...

הוא לא מסתגר בבית. אלא אדרבה משתדל לנצל הזדמנויות

איך אומר רבי אברהם דוד? לי יש ALS [איי-אל-אס] ל-ALS
אין אותי!

למרות המחלה, חיוך ניתן לזהות על פניו של רבי אברהם דוד.
כאשר רופא - אפילו גוי - מבקש ממנו לחייך, הוא כבר מכיר את
הסדר:

(תחייך!

(חיוך גדול!

(ד-ר-ש-ו!

המילה 'דרשו' מפיקה מפניו את החיוך המקסימלי...
הוא נמנה מזה שנים על לומדי הארגון, ו-"Takes the test"
[לוקח את המבחן] כמו שאומרים שם באמריקה.

אני מתבונן בכם, ובעיני-רוחי רואה יותר נשמה מאשר גוף.
מה ביכולתכם לומר - מהזווית הרוחנית שלכם - אודות פעילות
'דרשו' לחיזוק התורה בעולם?

"דרשו' משנה את האדם לתמיד. 'דרשו' מנתק אותו מלנהות
אחר עניני העולם - ומחבר אותו לחלוטין לתורה! זה תופס בן-
אדם וגורם לו לחיות אַ תורה'דיגע לעבן [-חיי תורה]!"

בהזדמנות אחרת פירש רבי אברהם דוד מאי משמע "אַ
תורה'דיגע לעבן": מה הקב"ה רוצה מאתנו? שנלמד תורה! שנהיה
שמחים - כי אותה תורה שהוא דורש שאותה נלמד, היא בבחינת
"משמחי לב"! אמנם, זה בתנאי שאדם לא לומד כבדרך-אגב אלא
מתמסר כולו לתורה!

אומרים שמרן הגר"ש הלוי וואזנר זצ"ל התבטא אודותיו,
שחצי עולם מתקיים בזכותו [בזכות ייסוריו ותורתו].

***

מדי מוצאי-שבת לומד רבי אברהם דוד "אבות-ובנים", עם
צעיר בניו. גם השבוע נהג כך. במהלך הלימוד, כאשר הקריא הבן
את הגמרא ופירש אותה, סימן האב. מה יש?
יש עוד מהלך ברש"י!

אז נכון שמדובר בחומר אותו למד לפני שנים, אבל כאשר
הלימוד נעשה באופן רציני - תוך כמה חזרות על כל דף - הרי הוא
נקלט כמונח בקופסה.

ויש כאן עוד סוד - אנו למדים מבני משפחתנו. המוח לא פנוי
לקבל דברים אחרים חוץ מלימוד - כולו תורה. היש לך סגולה
טובה מזו שתשתמר תלמודו?

המרכז הרפואי - בוסטון:

כמו מאות אלפי חולים אחרים מרחבי העולם, גם רבי אברהם
דוד שהה שם תקופה. כאשר ערכו לו בדיקות תקשור באמצעות
מחשב, הציגו בפניו שאלות שונות.

האם אתה שמח שקבוצת - - - זכתה בבייסבול?
שאל הרופא.

- "אני לא יודע".

הרופא: "אייבריקהם עליך להשיב ב'כן' או 'לא' - כל תשובה

כאשר העין מעט מיובשת, ויש להזליף לתוכה את הטיפות שבדיק
הרגע אינן פה. המטפל המסור שועט להביא אותן מהחדר. כך
מתאפשר לי לשהות עוד כמה דקות בדל"ת אמותיה של הדמות
המאירה. אבל אני לא היחיד, משתתפים נוספים מנצלים את
ההזדמנות, לגשת, להרגיש קרוב, ולהתברך.

"חיזקתם את כולנו במהלך השבת. הזכות שיש לכם היא אין
לשער ואין לתאר! כמים הפנים לפנים, אני בטוח שאתם מאוד
שמחים - כי אני כל כך שמח להיות אתכם... אַ גרויסקע חיזוק!
ניפגש בקונוונשן הבא! אהרן בן חיה גולדה" - זה רק אחד
המשפטים שאוזני הצליחו לקלוט במהלך ההמתנה הקצרה.

הטיפות מוזלפות. מייצבים את השקף עם טבלת האותיות
המודפסות מול העיניים. תנועות עדינות מתבייתות על אות, ועל
עוד אות, ועוד אחת - והנה נוצרת לה מילה:
אל"ף. יו"ד. כ"ף סופית. אַיך. כלומר: אני.
ועוד אחת: ש-מ-ח.

כמו במברק בו יודעים לייקר כל אות ואות, גם כאן אנו
יודעים להעריך כל אות ומילה שבוקעת מעיניו הטהורות, עד שהן
מצטרפות לסיסמת חיו: "אני שמח כי אני לומד תורה".
מועט המחזיק את המרובה.

בעוד כמה שבועות, בכ"ו אדר א' תשע"ט, יחגוג רבי אברהם
דוד סיום הש"ס. חודשים לפני כן נכנס אליו נעים זמירות ישראל,
רבי אייזיק האניג שליט"א ושואל: רַב אַברום דוֹויד! נפל לי בראש
לחן נפלא - לאיזה מילים לחבר אותם, האם ל"רפאנו השם
ונרפא", "רחם נא", או שמא ל"ראה נא בענינו"?

ורבי אברהם דוד בשלו: ל"מה אהבתי תורתך כל היום היא
שיחתי"! - -

אולי תסכימו לשתף אותנו מה עובר לכם בראש כאשר אתם
שומעים אדם מתלונן "הפסדתי מאה דולר!", "העליבו אותי!",
"כואב לי הראש!" ושאר פכים-קטנים...?

"אני שמח שאני חי, ואני יודע שישנה מטרה לחיים. כאשר
אתה מכוון למטרה, ושמח בה, אזי כל עוד הבעיה לא נוגדת את
המטרה לשמה באת הנה - אין סיבה להצטער!"

המשפט האחרון צריך תלמוד: וכי יש משהו שמפריע למטרה
יותר מאשר נשמה כלואה בגוף משותק?!

התשובה ברורה: מחלות, ושאר בעיות, לא מפריעות למטרה.
הן מפריעות רק לרצונות שלנו. לצורה בה אנחנו החלטנו שחיינו
בעולם הזה צריכים להיראות. אבל מצד האמת, מצד המטרה
לשמה באנו לעולם - שום מעכב לא נוגד את המטרה, אלא
אדרבה; מהווה את המטרה גופא!!!

כך רואה רבי אברהם דוד את פני הדברים - כך הוא מתמודד
עם מה שיש לו. ועם מה שאין לו. ואנחנו מה? אנחנו לא בדרגה
הזו. אבל משהו חייבים לקחת. טיפ-טיפה בוושה להתלונן על
שטויות של עולם חולף - -

אחרת לא מתקבלת".

- "תשאלו אותי דברים שאני יודע, כמה מסכתות יש בש"ס?
כמה דפים במסכת יבמות?"
הרופא: "לא מבין אותך. קבוצת - - - - הפסידה במשך
עשרים שנה ברצף, וכעת סוף סוף זכתה, אז אתה לא מסוגל לומר
אם אתה שמח?!"

- "אני יכול לומר דבר אחר: זה מלמד אותי שגם אם אתה
מפסיד במשך עשרים שנה, אל תתייאש - בסוף אתה עוד תנצח!"
- -
הרופא: "אוי אייבֶרִיקָהם - ניצחתיני!..."
רַב אַבְרוֹהַם דוֹוִיד מַנְצַח את כולנו - וליתר דיוק מחייב את כולנו!

הסיפור היומי

"דפיקת הרבי על השולחן נתנה לי דפיקה בלב!" - סיפורו המרגש של הקיבוצניק

מעשה שסיפר רבי משה דוד טננבוים ז"ל יו"ר ועד הישיבות

ריפוי. בליל שבת שמעתי שישנו אדמו"ר בעיר. ביקורו של אדמו"ר
בברלין היווה אטרקציה אמיתית עבורנו. פניתי לחברי ואמרתי
בואו נראה מה זה אדמו"ר. כבר אז היתה לי מכונית, לקחתי את
חברי ונסענו יחד לכיוון בית הכנסת בו שהה הרבי.

"כאשר נכנסנו ראינו את הרבי יושב בראש השולחן מוקף
אנשים. לפתע הושלך הס, הרבי פתח ואמר שבדרך כלל אינו נוהג
לומר דברי תורה בשעת עריכת השולחן, אבל היות שהוא אורח כאן,
אז לכבוד המארחים הוא יאמר דבר תורה. היה זה בשבת קודש
פרשת קדושים, למרות שחלפו מאז עשרות שנים הדברים שאמר
הרבי זכורים לי בבהירות כאילו הם נאמרו זה עתה. וכך אמר הרבי:
"מיד בתחילת הפרשה נאמרו מספר ציוויים: 'קדושים תהיו',
'איש אמו ואביו תיראו', 'את שבתותי תשמרו', 'אני השם'. נשאלת
השאלה מה הקשר בין הציוויים השונים'. השיב הרבי: 'לחסידי
שלי מספיק לומר מילה אחת - קדושים תהיו. זה כבר מספיק
להם בהחלט. אך יש אנשים שאי אפשר לדרוש מהם זאת, ומהם
מבקשים 'איש אמו ואביו תיראו', היינו לכל הפחות תתנהגו
כפי שהוריתם התנהגו. אך ישנו סוג נוסף של אנשים יהודים
שהתרחקו עוד יותר, ומהם אף זאת כבר לא ניתן לדרוש. מיהודים
אלה מבקשים - 'את שבתותי תשמרו'.

"ואז התרומם הרבי מכסאו חבט בידו על השולחן והודיע: 'אך
מכם יהודי ברלין אפילו זאת כבר אי אפשר לדרוש, אבל לכל
הפחות תדעו - 'אני השם'!"

"דפיקת הרבי על השולחן נתנה לי דפיקה בלב. באותו זמן
היתה לי בת שעמדה להינשא לגוי, עוד באותו שבוע חיסלתי את
כל עסקי בגרמניה ועליתי מיידית לארץ ישראל. אם אתה רואה
כיום" - סיים הסבא את סיפורו - שנכד שלי נכנס לבריתו של
אברהם אבינו, הרי זה כתוצאה מאותה דפיקה שנתן הרבי על
השולחן בברלין - 'אני השם'!"

(הרב רפאל ברלזון מוסף שבת קודש קדושים תשע"א)

בשנת תש"ה שהה רבי משה דוד טננבוים ז"ל, יו"ר ועד
הישיבות, בחופשה בכפר פינס. באחד הימים יצא לטייל ברחוב
הכפר, והנה לקראתו קיבוצניק שהציג את עצמו כחבר קיבוץ
השומר הצעיר הסמוך. הלה ביקש ממנו לבוא עמו לקיבוץ,
לטקס ברית מילה. היות שחברי הקיבוץ נמצאים בעבודה, ביקשו
הקיבוצניק להצטרף כעשירי למנין. תחילה חשש שהקיבוצניק
מהתל בו, אך לבסוף נעתר ועלה על הג'יפ בדרכו לקיבוץ.

בהגיעם למקום כבר נכחו שם יתר האנשים. מה נדהם ר' משה
דוד לראות את אחד מחברי הקיבוץ, לבוש במכנסיים קצרות
ונעול בסנדלים 'תנכיות', המתכוון לשמש כמוהל. הפתעתו גברה
שבעתיים כאשר המוהל פתח את פיו לומר את הברכות, המילים
התנגנו מפיו בהברה ויזניצאית מובהקת. המוהל מל את התינוק
במומחיות וסיים את אמירת כל הברכות. מיד לאחר הברית ניגש
ר' משה דוד למוהל ושאל אותו מנין הוא יודע את מלאכת המילה.
הלה סיפר שמוצאו מויזניץ בחוף לארץ, שם הוא היה חסיד ויזניץ
ושימש כמוהל בקרב החסידים, כאשר עלה לארץ התקלקל והפך
לחבר קיבוץ השומר הצעיר, אך את אומנותו לא שכח והוא משמש
כמוהל בשעת הצורך.

בתום האירוע ניגש לר' משה דוד אבי הבן ואמר לו: "יש לנו
סבא זקן בבית ההורים אשר לא היה מסוגל להגיע לטקס הברית,
אולי תוכל להיכנס לסבא כדי לאחל לו מזל טוב". ר' משה דוד
נענה לבקשה ברצון. כאשר נכנס לחדרו של הסבא הזקן פגש
אותו יושב על כסא גלגלים. ר' משה דוד התיישב לצידו והחל
לשאול אותו מי הוא ומהיכן.

ר' משה דוד סיפר על עצמו שהוא מגיע מירושלים, משתייך
לחסידי קרלין. בשומעו את דבריו נפעם הסבא ואמר: "אני מוכרח
לספר לך דבר מה", וכך סיפר: "אני מוצאי מגרמניה, בהיותי שם
הגיע פעם לביקור האדמו"ר מקרלין רבי ישראל זצ"ל, הינוקא,
שהיה מכונה 'דער פראנקפורטער'. הרבי הגיע לגרמניה לצרכי

ניסיתי לומר למרן הגראי"ל שבעבר כבר חתם לנו על המכתב הזה בדיוק, אך מרן ענה בפסקנות: "על המכתב הזה לא חתמתי". ניסינו בכה וכה, אך מרן בשלו: "מעולם לא חתמתי על המכתב הזה"

"התפלאתי מאוד", אומר לנו המספר, "ניסיתי לומר בעדינות למרן שבעבר כבר חתם לנו על מכתב זה בדיוק. אך מרן אומר לי בוודאות: 'על מכתב זה לא חתמתי'. ניסינו בכה וכה, אך מרן בשלו. חזר ואמר פעמים מספר: 'מעולם לא חתמתי על מכתב זה'. פלא פלאות.

"מה התברר? המשגיח [זצ"ל] ברוחב ליבו הוסיף במכתב השני מילה אחת - מוסד חשוב 'ביותר'. על זה הגראי"ל לא הסכים לחתום! 'מוסד חשוב', בסדר; מוסד חשוב 'ביותר' - איני מכיר את המוסד שלכם מספיק בשביל שאכתוב כך. לא ייתכן אפוא, אמר מרן בוודאות, שחתמתי אי פעם על מכתב כזה. ואכן מרן לא חתם על מכתב כזה. במכתב הקודם היה כתוב רק 'מוסד חשוב', על זה מרן מוכן לחתום. מחקנו אפוא את המילה 'ביותר'.

"חלפו חודשים רבים והנה בשורה מרעישה ומרגשת: מרן יוצא למסע חיזוק בצפון. כמובן, מיד הזדרזנו לבקש שיאות לבקר במוסדותינו לראות במו עיניו את התלמידים ואת פריחת התורה. ואכן זכינו ומרן ניאות להיכנס ולראות ולברך.

"באותה שנה החלטנו לצאת שוב לגולה. שוב מכתב מהמשגיח, שוב נסענו למנהיג הדור, והפעם הפתעה נעימה: מרן ביקש לחתום על הנוסח 'מוסד חשוב ביותר'... 'עכשיו אני מכיר את מוסדכם', אמר, 'והוא באמת מוסד חשוב ביותר'.

(קובץ ממשנתה של תורה גליון 34)

ולא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ (ויקרא יט יא)

סיפר אחד הרבנים מראשי המוסדות בצפון: לפני כתשע שנים הוא ביקש לצאת למסע לחו"ל לטובת תלמידיו. הוא פנה אפוא להמשגיח הגה"צ רבי דב יפה [זצ"ל] המכיר היטב את מוסדותיו, וביקש ממנו מכתב תמיכה. כמובן, המשגיח ניאות מיד והתישב לכתוב מכתב תמיכה נלהב ביותר.

לקחו את המכתב וירדו עמו לערי המרכז, וביקשו להוסיף אף מברכת גדולי ומאורי הדור שליט"א עבור המוסדות, ואכן גדולי ישראל צרפו חתימתם לברכת המשגיח, ובראשם מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן. עם מכתב זה יצאו השליחים אל הגולה והצליחו להביא בשורה למוסדות.

חלפו שנתיים ימים ונפלה החלטה שצריך לנסוע שוב אל ארץ גולה, להביא מזור אל היושבים בא"י. ובכן, הרי לא מן הראוי להביא מכתב ישן מלפני שנתיים, יש אפוא לערוך מכתב חדש. נכנסו שוב אל הקודש פנימה, והמשגיח רבי דב יפה ביקש להעתיק את המכתב הקודם מילה במילה עם התאריך החדש, וצירף חתימת ברכתו.

נטלו את המכתב ואצו רצו לבתי זקני הדור לבקש את צירוף ברכתם המחודשת, ואכן גדולי ישראל שבו וצירפו חתימתם אחד לאחד. מיד יצאו אל ביתו של מרן ראש הישיבה, ושם קרתה ההפתעה! "איני חותם", פסק מרן.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

על מי אמר מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שהוא הצדיק הנסתר הגדול ביותר בדורנו? על מי התבטא הגאון רבי חיים שמואלביץ "אני חייב לו את נפשי"? ומה קרה לבחור שהטיס אווירון-נייר באמצע השיעור?

עורך גיליון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן עם טעימות קצרות מגיליון פרשת קדושים

איזה בחור התבטא הגאון רבי חיים שמואלביץ - "אני חייב לו את נפשי"?

אירוע מיוחד שהתקיים השבוע, הוא המבחן על 2430 !! דפי גמרא בתוכנית 'קנין ש"ס' של דרשו. ידידנו הרב ישראל ליוש מקדיש לכך בגיליון שורות התרשמות מרגשות ממעמד המבחן, לצד תמלול של שיחה יחודית ומרתקת של קבוצת נבחנים עם ראש ישיבת פוניבז' הגאון רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א, בה סיפר בין השאר כיצד זכה חמיו להלקח כחתנו של רבי ירוחם ממיר.

ועוד בגיליון השבוע: מדוע נהג האדמו"ר מסקולען זצ"ל לעשן סיגריה בודדת אחת לשבוע - במוצאי שבת קודש? היהודי שזכה ב'גרין קארד' דווקא בגלל שפספס את הפגישה המכריעה עם הסוכן הפדראלי? מדוע הציע בעל 'שבט הלוי' ליהודי שביקש לבוא אליו מארה"ב עם בנו, לקחת את כרטיסי הטיסה ולתלותם בסלון ביתו? על מי אמר מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שהוא הצדיק הנסתר הגדול ביותר בדורנו? מה עשה מרן הגרמ"ש שפירא זצ"ל כאשר אנשי ההוצאה לפועל נכנסו לישיבה באמצע השיעור?

הוא היה בחור צעיר ושובב, שלצערנו הסוגיות הנלמדות בישיבה לא ממש עניינו אותו. פעם אחת באמצע השיעור כללי החליט להטיס אווירון מנייר בחלל החדר, אך כמובן לא ציפה שהאווירון ינחת היישר על הסטנדר של ראש הישיבה... את סיפורו המדהים הוא חשף רק כעבור שנים רבות, כאשר כיהן כבר כראש ישיבה בעצמו, ואז גילה כיצד דווקא המקרה המצער הזה חולל את המפנה בחייו, בזכות אחד מחבריו שגילה גבורת נפש עצומה ולקח על עצמו במקומו את האחריות למעשה.

על זהותו של אותו חבר נוכל לקרוא בגיליונו השבוע, לצד יריעות רבות נוספות על עניני כבוד הבריות ואהבת חברים, בהם נהוג להוסיף חיזוק בימי ספירת העומר. בין השאר נקרא - מה עושה מוהל ישיש המשרך רגליו בבוקר יום השבת למרחק רב לברית מילה אליה הוזמן, ואז מגלה שאבי הבן החליט לכבד מוהל אחר; ולא זו בלבד, אלא שמבקשים ממנו להשאיל את כליו לאותו מוהל שלא הביא עמו את כלי מלאכתו. מה גרם למרן הסטייפלער בזקנותו, כאשר לרוב חולשתו לא יכול היה אפילו ללכת להתפלל במנין - לנסוע לבקר מדי שבוע זקן אחד מיוצאי נובהרדוק? על

יהלומים מגדולי ישראל

ר' יצחק חשש שהמשגיה שכח לספור, וניגש אליו ביציאתו מהישיבה וביקש רשות להזכיר שאולי המשגיה לא ספר ספירת העומר...

מעשה נפלא שסיפר תלמידו של המשגיה הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל

וביקש רשות להזכיר שאולי המשגיה לא ספר ספירת העומר...

המשגיה שמח מאד לקבל את התזכורת (וכנראה שכבר ספר...) ונישק את ידו של ר' יצחק פעמיים, ואמר: "נשיקה אחת על כך שאתה חושב עלי ודואג לי שלא אכשל, ונשיקה שניה על שלא התביישת..."

(נכדו הרב י.מ. ארנפרוינד שליט"א, גיליון 'דברי אמת' אחרי-קדושים תשע"ח)

סיפר לי הרה"ג ר' יצחק עמוסי שליט"א, תלמיד כפר חסידים, עובדה שאופיינית מאד להנהגתו של המשגיה הגה"צ רבי דב יפה זצוק"ל.

לפני מספר שנים המשגיה הוצרך לצאת לפני קדיש של שמו"ע, וחזר אחרי שהציבור כבר ספרו ספירת העומר. ר' יצחק שליט"א חשש שהמשגיה לא ספר ספירת העומר, ובדאגתו לרבנו ניגש אליו ביציאתו מהישיבה

"התירוץ פשוט", התלהב שוב הילד היקר והסביר לנו בשפתו המיוחדת. "הקטע הראשון של 'והיא שעמדה' שייך לשנה הנוכחית, ואילו הקטע השני שייך לשנה הבאה!"

הסבר מיוחד של ילד מיוחד | אהרן ברגמן, 'המבשר'

וכי בכל דור ודור ישנם אויבים מרים הקמים עלינו לכולותינו, ואילו לפתע משתנית הנימה, ובעל ההגדה פוקד על כל אחד, בכל דור ודור, שיראה עצמו כאילו הוא יצא ממצרים בן חורין???

'ומה התירוץ? - שאלנו אותו בסקרנות. "התירוץ פשוט", התלהב שוב הילד היקר והסביר לנו בשפתו המיוחדת. "הקטע הראשון של 'והיא שעמדה' שייך לשנה הנוכחית, ואילו הקטע השני שייך לשנה הבאה!"

הקושיה והתירוץ מקוריים ונפלאים. נפשו הטהורה מביעה את משאלתה, לב של כל יהודי במהלך ליל הסדר הנשגב. בקושיה גלומה התמיהה הנוראה על אורך הגלות, וכי כיצד יכולים אנו לראות עצמנו כבני חורין נוכח המשך הצרות של הכלל והפרט; והתירוץ בא לחרוץ בנחישות את החיזוק והעידוד שכל יהודי שואב מליל הסדר, ההבטחה והכמיהה כי אמנם השתא עבדי, אך בשנה הבאה כבר נהיה בני חורין. הלוואי ואכן נזכה לראות בקרוב בהתגשמותן של משאלות אלו, אשר להן אנו מייחלים ומצפים בכל לב.

בשבת האחרונה הסמוכה לחג, בעיצומו של יום אחרון של פסח אצל בני חו"ל, היתה לנו הזכות לשוחח ולדובב נער יקר, בלשון המדוברת 'ילד מיוחד', שהתקשור עמו אינו קל. מעטים הם המצליחים לרדת לעמקי נפשו הלוהטת ברגשי קודש. בעת התפילה, הוא מתנועע ומתפלל בלהב אש. בשעת הלימוד הוא רכון על ספרי קודש והוגה בהם כמיטב תפיסתו שאינה מובנת לנו כלל. כך גם כל מצוה וכל פיסת יהדות אהובות עליו מאוד. יש רק למצוא מסילות ללבבו, להבין את המתרחש בפנים.

וכך סיפר לנו הנער היקר, אם אכן זכינו להבין אותו נכון. "בליל הסדר", הוא שח בהתרגשות, "הקשיתי קושיה נוספת מעבר לארבע הקושיות..." בשלב זה הוא מדפדף בזריזות ב'הגדה של פסח' ומראה באצבעו על סתירה מפורשת: בפיט 'והיא שעמדה' אנו אומרים: 'בכל דור ודור עומדים עלינו לכולותינו', ואילו לאחר כמה קטעים מביא בעל ההגדה תובנה הפוכה בתכלית: 'בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים... כיצד יתכן, נסער הנער ונרגש, שמצד אחד מספרים לנו על צרות הגלות

הזכיר את ספירת העומר תוך כדי לימוד ההלכות - מה הדין?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

היום יש לחוש שיצא ידי ספירה ולא יוכל לספור בברכה, ולפי"ז גם בני"ד לא יוכל לספור בברכה. אכן בספר פסקי תשובות הביא דעת כמה אחרונים, שכיון שעוסק בתלמוד תורה נחשב כמתעסק לגבי מצוות אחרות ולא קיים מצוות ספירה באמירתו את נוסח ההלכה, ויכול לספור בברכה. אך כיון שהכף החיים מביא שיש חולקים בזה, ראוי להזהר שלא להוציא נוסח הספירה ביום הספירה קודם שספר.

שאלה: מי שלומד הלכות ספירת העומר בליל שמיני וקורא את השולחן ערוך שכותב כיצד למנות כשנשלם שבוע, שביום שמיני יאמר היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד - האם יכול לספור בברכה, או שכבר ספר בשעה שקרא את דברי השולחן ערוך.

תשובה: הנה מבואר בשו"ע (סי' תפ"ט ס"ד) שאם שואלים אותו כמה ימי הספירה, יאמר כמה היה אתמול, שאם יאמר כמה

אחד הדיירים לא השתתף בעירוב חצרות ובאמצע השבת עבר לחצר אחרת - האם העירוב חל?

במה דברים אמורים? בדייר שיצא מביתו מבעוד יום, אבל אם יצא בשבת עצמה ועבר לחצר אחרת - אין העירוב חל בשבת בשעת עזיבתו; ויש אומרים שבשעת הדחק ניתן להקל, ובתנאי שהסיח דעתו במפורש מלשוב לביתו, ואכן לא שב לדירתו בשבת.

[שו"ע שעא, א, משנ"ב ב, שעה"צ ד, וביה"ל ד"ה שהניח, וד"ה אם; ביאורים ומוספים דרשו, 4, וראה הפנייה במקור]

כפי שלמדנו, ל'עירוב חצרות' נדרשת השתתפותם של כל דיירי החצר, והימנעותו של אחד מהם מהשתתפות בו, מבטלת את העירוב. ודייר שלא השתתף בעירוב, והניח את ביתו ריק מיושביו, ועבר עם בני ביתו לשבות בחצר אחרת - אם הסיח דעתו במפורש מלשוב לביתו בשבת זו, וכגון ששאלוהו אם ישוב, והשיב שאין בדעתו לשוב - אין הימנעותו מבטלת את העירוב.

מה ההבדל ההלכתי בין אדם שנוסע לשבת לבית בתו לבין הנוסע לבית בנו?

לביתו בשבת, שאז אף אם שובת בבית בתו, הרי זה כאילו נותר בביתו בשבת.

וכן אם שובת מחוץ לעיר מגוריו - אף אם היא קרובה לעירו ובידו לשוב לביתו בשבת, הרי זה כאילו הסיח דעתו במפורש מלשוב לביתו, אלא אם כן שמעו ממנו שבדעתו לשוב בשבת.

[ביה"ל שע, א, ד"ה אם; ביאורים ומוספים דרשו, 5, וראה הפנייה במקור]

בהמשך לאמור: דייר בחצר, שנסע לשבות בחצר אחרת, ולא הסיח דעתו במפורש מלשוב לביתו - הימנעותו מהשתתפות ב'עירוב החצרות' מבטלת את העירוב, כיון שיתכן שהמקום האחר לא ימצא חן בעיניו, וישוב לביתו בשבת, והרי זה כאילו נותר בביתו בשבת. אך אם שובת בבית בתו, הרי זה כאילו הסיח דעתו במפורש מלשוב בשבת; אלא אם כן שמעו ממנו במפורש שבדעתו לשוב

בנין של דירות אירוח המושאלות חנם לאורחים - האם טעון 'עירוב חצרות'?

אוכל בדירה משלו - הרי הם חייבים בעירוב חצרות, והימנעותו של אחד מהם מההשתתפות בו, מבטלת את העירוב, כדין דיירי קבע. ואף אם הדירות אינן מושכרות להם, אלא מושאלות להם, ובעלי הדירות רשאים להוציאם מהן בכל עת שיחפצו - דינם כדיירי קבע. (ויש מקלים בדירות מושאלות).

[שו"ע שע, ת, משנ"ב נח-נט, וביה"ל ד"ה קבוע, וד"ה אוסרים; ביאורים ומוספים דרשו, 48]

כפי שלמדנו, השוכר דירה בחצר, או שהשאלוה לו, לתקופה של פחות משלושים יום, אינו נחשב כדייר קבע אלא כאורח, אשר לא נדרשת השתתפותו ב'עירוב החצרות'. ודין זה, אמור באופן שיש בחצר לפחות דייר אחד קבוע, שאז כל האורחים הדרים בחצר טפלים אליו; וזאת, אף אם דירות האורחים אינם שייכים לדייר הקבוע, אלא לאדם אחר שאינו מתגורר בחצר זו. אולם, חצר שנמצאים בה בשבת אורחים בלבד - וכל אחד

אתמול למדנו

* השוכר דירה, או שהשאלוה לו, לתקופה של פחות משלושים יום - אינו נחשב כדייר בחצר לענין 'עירוב חצרות', אלא כאורח, ולכן, לא נדרשת השתתפותו בעירוב.
* השוכר דירה בחצר לתקופה של יותר משלושים יום - אינו נחשב כאורח, אלא כדייר קבע, והימנעותו מהשתתפות ב'עירוב חצרות', מבטלת את העירוב.
* חולים המאושפזים בבית חולים - יש אומרים אם אין בבית החולים אנשים הדרים בו בקביעות, חייבים כל החולים בעירוב, כדין חצר שכל דייריה אורחים, ורבים חולקים.

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הר"י **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

כ"ז בניסן | רבי משה ב"ר חיים צבי טייטלבוים זצ"ל, האדמו"ר מסאטמר-סיגעט, בעל ברך משה

יארצייט:

ב' אלפים תקי"ז: יהושע בן נון ע"ה.
 תצ"ה: רבי אפרים ב"ר אהרן נבון זצ"ל, מקושטא, בעל מחנה אפרים.
 תרע"ד: רבי משה בצלאל ב"ר שרגא פייבוש לוריא זצ"ל, אב"ד סייני, סובאלק-פולין ועוד, בעל מלאכת בצלאל, מלאכת חושב, תורת הקנאות, נהור שרגא, נפש חיה ועוד.
 תרח"צ: רבי יהושע העשיל ב"ר יצחק יואל רבינוביץ זצ"ל, ממונוסטריץ', בעל דברי ישע, תורת אבות, נחלת יהושע ועוד.
 תשס"ז: רבי משה ב"ר חיים צבי טייטלבוים זצ"ל, האדמו"ר מסאטמר-סיגעט, בעל ברך משה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

את מי קנסו חכמים שיחזיק את ידו בתנוחה אחת במשך כל השבת?

רק על איסור דרבנן, שהרי לא 'עקר' את החפץ בשבת; אבל אם הוציא את ידו בשבת, הרי אם יניח את החפץ יעבור על איסור דאורייתא, ועל כן לא קנסוהו, מחשש שמא מתוך שמחזיק את ידו זמן רב באופן זה, ישכח וישליך את החפץ מידו לרשות הרבים, ויעבור על איסור דאורייתא.

[שו"ע שמח, א, ומשנ"ב ה-ח; וראה שעה"צ ת, וביה"ל ד"ה ויש]

מי שהושיט את ידו מרשות היחיד לרשות הרבים במזיד כשחפץ בידו - קנסוהו חכמים שלא יחזיר את ידו אף לאותה רשות היחיד שעומד בה, אלא יחזיק את ידו בצורה זו עד לצאת השבת.

ויש מהראשונים שסוברים כי קנס זה הוא רק באופן שהוציא את ידו בערב שבת, כיון שבאופן זה, אילו יניח את החפץ יעבור

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מאות אלפי יהודים בכל רחבי תבל
התחילו בערב חג הפסח ללמוד את
מסכת 'בכורות' במסגרת 'הדף
היומי בבלי'. גם אנחנו... והנה עכשיו
כבר סיימנו את הפרק הראשון

זו גם ההזדמנות שלך

להיות חלק מהעולם היהודי, ולזכות
מעתה עד לאחר חג השבועות,
לדעת את המסכת על בורייה

כי ההזדמנות הבאה תהיה בעוד יותר מ 7 שנים...

הצטרף כבר היום ללימוד מסכת
בכורות ותרחיב את ידיעותך
בתורתנו הקדושה

זכרו! אין כמו מבחני ה'דף היומי' של
'דרשו' כמדרבן ו'מחייב' ללמוד,
לשמור ולעשות

התקשר אלינו כבר עכשיו והצטרף
לתוכנית המבחנים והמילגות.

02-5609000

אנחנו כבר

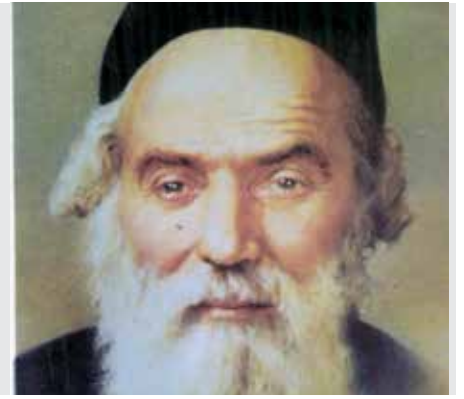
סיימנו

את הפרק הראשון

— התקשר והצטרף —

02-5609000

האם שייך בימינו ההיתר של נאמן כבי תרי?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

ואינו מגזים, והוא סומך עליו גם בשאר דברים כשני עדים המעידים בבית דין שאין אחריהם שום ספק. אולם גם בהתמלא כל תנאים אלו, אומר החפץ חיים כי כל זה היה בזמן התלמוד; אך כיום, הסכמת הפוסקים שאין לאדם לומר שפלוגי נאמן עליו כבי תרי, וממילא אפילו אם יושלמו כל הפרטים הנ"ל אסור להאמין לו אלא לחוש בלבד. החפץ חיים מציין כי רבים טועים בדבר זה, ואף שהם נוהרים מאיסורי לשון הרע - הם מתירים לעצמם להאמין למה שהם שומעים מאביהם או אמם או שאר קרובים [-שמספרים להם דברים שיש בהם תועלת עבורם, כאמור], כי הם סבורים שוודאי לא ישקרו להם. אולם זו טעות גמורה, ואין חילוק בין קרובים אלו לשאר אנשים.

כידוע, ישנם אופנים שונים שבהם מעיקר הדין מותר לספר או לקבל לשון הרע ורכילות. אולם הרגיל בספר 'חפץ חיים' יודע עד כמה נדיר להגיע למציאות כזאת, שאכן יהיה מותר הלכה למעשה לספר ולקבל לשון הרע. ההלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' (הלכות רכילות כלל ו סעיפים ה-ו) עוסקות בהיתר לקבל רכילות מאדם שנאמן עליו כשני עדים, בהתמלא מספר תנאים: א. שאין שום צד זכות ללמד על המסופר; ב. שיש בידיעת הדבר תועלת להבא - כגון שמספר לו שפלוגי רוצה להזיקו וכדו'; ג. שהמספר אומר ששמע זאת מפלוגי בעצמו, ולא שמישהו אחר סיפר לו בשמו; ד. שהשומע מכיר היטב את טבע המספר שאינו משקר בשום אופן

י"א לעומר

כתב ה"שער המלך": וצריכין אנו לקבל היסורין באהבה, כי בכל צרה ומכה הבאה על האדם, והוא אומר בפרוש שמקבל היסורין מן השי"ת באהבה, ומצדיק עליו את הדין, בזה בורא מלאך טוב יותר, הממליץ עליו ומעיד שחביבין על זה האדם היסורין ומקבלו באהבה שיכפרו על עוונותיו.

(שער המלך [שנת תקעו] ח"ב שער ג פה)

נשתדל להתחזק ולקבל באהבה את הקשיים הבאים עלינו באהבה ובכך נזכה לברוא מלאך המליץ טוב בעדנו